

noviny precheza

říjen 2020 | číslo 5 | www.precheza.cz

Covid mění personální práci

Letošní pandemická situace zasáhla a ovlivnila každodenní realitu běžného života. V zájmu ochrany zdraví zaměstnanců a minimalizace rizika omezení výroby bylo nutné reagovat řadou nevyhnutelných opatření, která byla, je a nejspíš i nadále bude třeba respektovat a dodržovat.

Řada firem musela v tomto roce přistoupit k omezování činnosti a s tím souvisejícímu propouštění. Přesto celková nezaměstnanost v ČR oproti loňskému roku vzrostla v průměru jen o 0,7 %. Přerov je na tom o něco hůře než je tento celorepublikový údaj. Nezaměstnanost zde vzrostla o 1,5 %, a to zejména kvůli organizačním změnám ve velkých firmách, v Meoptě a ve Veolii. Naštěstí pro Prechezu chemický průmysl zatím patří k těm stabilnějším oborům. Podle výsledků šetření provedeného SCHP ČR 93 % chemických společností v důsledku pandemie letos nemuselo propouštět. Situaci řešili omezením práce agenturních zaměstnanců a využitím státních podpůrných programů Antivirus. Precheza k žádným z těchto opatření zatím přistupovat nemusela. Zato si tato situace vyžádala řadu nových přístupů, mimo jiné i v personální práci.

Současné omezení možnosti pobytu více osob pohromadě neumožňuje provádět školení zaměstnanců typickým způsobem hromadných prezentačních seminářů. Některá školení musela být zrušena, jiná musela být přerorganizována tak, aby bylo možné dodržet nastavená protipandemická opatření. V současné době již běžně probíhají videosemináře a školení přes videoaplikace, což jsou vzdělávací formy, které v době před covidem byly využívány jen minimálně. E-learning (školení přes e-mail) jsme letos poprvé využili pro

řidiče pracovních a referentských vozidel a touto metodou chceme vzdělávat zaměstnance i v dalších vhodných tématech.

Další změnou bylo zavedení práce z domu, tzv. home office, která je jedním z opatření pro minimalizaci setkávání se lidí na pracovišti. Práce z domu byla ještě v loňském roce spíše ojedinělá a česká legislativa nebyla na tento náhlý nárůst využívání home office zcela připravena. V dnešních dnech podzimní covidové vlny jsou již základní podmínky pro tento způsob práce vytvořeny a práce z domu v nutných případech bez problémů v Precheze funguje.

Letos bylo také zrušeno mnoho plánovaných akcí v rámci spolupráce podniků se školami. Na těch jsme se až dosud každoročně prezentovali jako firma, která může studentům nabídnout zajímavé a perspektivní zaměstnání v oboru, který studují. Nechceme se školami ztrácet kontakt, a tak se snažíme ve spolupráci s učiteli najít nové možnosti propojení. Jednou z možností je individuální dlouhodobá spolupráce s jednotlivými studenty během jejich studia s možností stáží, praxe nebo odborné podpory při psaní diplomových prací. Další možnosti, kterou nám covidová izolace umožňuje, je finanční podpora školních projektů a soutěží ať už formou nákupu cen pro děti nebo technického vybavení školních učeben. Pravdou však je, že

Foto: archiv PRECHEZA

například takovou exkurzi budoucích technologů do výroby nenahradí sebelepší videoprezentace.

Personální práce však není pouze o postupech a číslech. Zabývá se i náladami a pocity zaměstnanců, které mají vliv nejen na jejich pracovní výkon, ale i na jejich spokojenost. A to v této době není úplně v pohodě. Podle již zmiňovaného průzkumu SCHP se v současné době nejvíce lidí obává ztráty zaměstnání (27 %), další velká skupina má strach o své zdraví (24 %) a na třetím místě je to stres z opatření, které covidová doba přinesla (23 %). Stres, nepohodlí i nejistota se odráží i v mezilidských vztazích na pracovištích. Nekončící pandemie a nejistá budoucnost změnila počáteční so-

lidaritu v nervozitu, podrážděnost a nepohodu.

Hrozby, které Precheza vnímá v souvislosti se současnou pandemií, spočívají zejména ve vysokém riziku nakažení zaměstnanců ve výrobě, a s tím související karantény, která by mohla přerušit provoz. Proto se snažíme toto nebezpečí eliminovat mimořádnými opatřeními, která jsou průběžně vyhodnocována a upravována tak, aby byla účinná a zároveň přiměřená. Tak jako všude, i nás na jaře covid překvapil, a tak chvíli trvalo, než jsme našli způsob, jak s pandemií žít, vyrábět, prodávat a také se ji bránit. Děkujeme všem zaměstnancům, že respektují přijatá opatření, přestože to občas obnáší i nějaké to nepohodlí.

Ivo Hanáček, Alena Okáčová

Komerční úsek

Máme nové webové stránky

Webová prezentace je výrazně jednodušší a přehlednější, přestože jsme navýšili množství informací o produktech, aplikacích i firmě. Hlavně jsme díky vývoji informačních technologií a zvýšenému riziku kybernetických útoků přešli na modernější platformu Kentico, která poskytuje široké spektrum funkcionalit, zajišťuje bezpečnost webu a umožňuje další rozvoj.

Pro přípravu webové prezentace byla důležitá analýza předchozí verze webu. Díky analýze jsme zjistili, jak reálně uživatelé pracují s našimi stránkami, zda je web správně navržen s ohledem na primární cíle, kde se uživatelé případně ztrácejí a co a jak upravit, aby náš portál byl uživatelsky přívětivější.

Při návrhu nové struktury jsme měli dva základní cíle – zvýšení přehlednosti webu, a to jak po stránce obsahové, tak i grafické a zajištění efektivního způsobu podávání informací. Pro dosažení zvýšení přehlednosti webu se nám podařilo výrazně zjednodušit hierarchii stránek na celém portálu. Příbuzná témata, která byla v minu-

losti rozestata v různých úrovních, jsou sloučena do základních sedmi sekcí. Struktura webových stránek přináší také efektivnější způsob podání informací.

Vizuální koncept designu nové webové prezentace upřednostňuje firemní modrou barvu evokující tradici a stabilitu společnosti Precheza. Důraz je kladen na představení hlavních produktů a poskytnutí základních informací o společnosti bez rušivých elementů. K tomuto účelu napomáhá výrazná a praktická navigace. Design webu je responzivní, což jazykem laiků znamená, že stránka se vždy přizpůsobí velikosti čtecího zařízení a i rychlost načtení dat je podstatně vyšší.

Bližší seznámení s naší webovou prezentací zahájíme netradičně od poslední, dle pořadí nikoli důležitosti, sekce Kontakty, kde jsou nyní dohledatelné všechny kontaktní údaje z jedné stránky. V sekci Aktuality se nově nacházejí jak samotné novinky, články a tiskové zprávy, tak i firemní noviny. Precheza jako stabilní český zaměstnavatel s více než 125letou tradicí nabízí na svém webu zajímavé pracovní pozice. Díky dlouholeté spolupráci se školami přinášíme také informace pro studenty a absolventy. Následují Služby se svou nabídkou laboratorních testů a zkoušek, přehledem nákupních komodit a souhrnných informací z oblasti údržby a technického útvaru. Se zajímavými

Ilustrace: archiv PRECHEZA

milníky v historii, profilem společnosti a Systémy řízení seznámí veřejnost sekce O společnosti. V neposlední řadě nabízíme podrobně zpracovanou produktovou část webu s výrobním portfoliem společnosti Precheza včetně samostatných aplikačních podsekcí. Před spuštěním webu jsme testovali funkčnosti naplněného díla a zapracovali finální úpravy. Proces plnění a aktualizace webu tím však nekončí. I díky vašim příspěvkům, milé kolegyně a kolegové, je nutné dnes a denně plnit web novými informacemi, aktualitami, nabídkami práce a sledovat funkčnost a plnění cílů webu prostřednictvím nástrojů Google Analytics.

Jitka Koppová

Ilustrace: Ingimage

Aktuality z ochrany životního prostředí, řízení kvality a bezpečnosti práce: srpen až září 2020

Dne 17. srpna 2020 provedl Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Opava státní odborný dohled nad systémem výroby produktu Monosal.

Kontrola se specificky zaměřila na systém analýzy rizik a stanovení kritických kontrolních bodů, tzv. systém HACCP, který je požadován jak při výrobě potravin, tak i krmiv, kam patří i výrobek Monosal jakožto doplňková látka pro krmné směsi. Kontrolou nebylo zjištěno porušení požadavků stanovených Nařízením EU č. 1831/2003, o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat, a nebyly uplatněny požadavky na nová opatření.

Ve dnech 22. a 23. září 2020 proběhla letošní druhá část recertifikačního auditu systému řízení BOZP podle normy ISO 45001 a systému řízení energií podle normy ISO 50001.

Audit navázal na květnový audit systému řízení, který byl proveden „na dálku“ prostřednictvím elektronických komunikačních prostředků a jehož výsledkem byly časově omezené certifikáty na shodu našeho systému s uvedenými mezinárodními certifikáty – do listopadu 2020. Zářijový audit již byl realizován v normálním režimu čtyřčlenným týmem ze společnosti Bureau Veritas Certification CZ. Auditorský tým fyzicky prověřil aplikaci požadavků jednotlivých systémových norem na všech výrobních provozech a v podpůrných útvech a konstatoval spokojenost s jejich prováděním. Při auditu proto nebyla vystavena žádná neshoda a společnosti budou přiděleny nové certifikáty, nyní již se standardní platností na dobu tří let, tedy do roku 2023.

Aktuality z odborů

Z důvodu aktuálního „Covidového nařízení“ se konala dne 24. 9. 2020 konference OS ECHO jen za účasti Podnikové rady. Za zaměstnavatele byl přítomen ekonomický ředitel Ing. Oldřich Konečný, který nás seznámil s aktuální ekonomickou situací Prechezy.

Usnesením této konference byla zvolena Rada pro kolektivní vyjednávání na rok 2021 ve složení: Richard Baďura, Richard Havelka, Josef Ministr, Michal Mlčoch a Ing. Petr Mrázek. Konference dále ukládá připravit plán práce na 1. pololetí 2021, vyvolat jednání o vyplacení zálohy za hospodářský výsledek dle platné kolektivní smlouvy 2020 a vyvolat kolektivní vyjednávání mezi Radou kolektivního vyjednávání a zástupci zaměstnavatele.

Komerční úsek

Suroviny pro provoz Vodní hospodářství

V dnešní reportáži se budeme zabývat hlavními surovinami pro provoz Vodní hospodářství, kterými jsou vápenec a vápno. Obě jmenované látky zajišťuje útvar Nákup.

Vápenec je představitelem sedimentárních (usazených) hornin. Chemicky se jedná o uhličitán vápenatý (CaCO_3). Převážná většina vápenců vznikla biomechanickou cestou, tedy jejich tvorba byla vázána na životní cykly organismů s vnější nebo vnitřní vápenatou kostrou, resp. se vytvořily jejich nahromaděním, usazením a následným zpevněním.

Pro využití v Precheze je nakupován vápenec jemně mletý, z něhož se před vstupem do technologie vytvoří pomocí vhodného média vápencová suspenze.

Pálené vápno, chemický oxid vápenatý (CaO), představuje běžnou a v průmyslu hojně využívanou chemickou sloučeninu. Vyrábí se termickým rozkladem vápence, přičemž se uvolňuje oxid uhličitý. Proces probíhá v šachtových nebo rotačních pecích při teplotách přesahujících 800°C . Palivem bývá nejčastěji zemní plyn, v případě šachtových pecí i koks.

Bílý průmyslový sádrovec
PREGIPS

Pálené vápno není v technologických procesech provozu Vodního hospodářství používáno přímo. Nejprve je reakcí s vodou za značného vývinu tepla přeměněno v hasící bubnech na suspenzi hydroxidu vápenatého, tzv. hašené vápno (Ca(OH)_2). Alternativou vedoucí ke snížení přírodních nákladů je částečné využití tzv. karbidového vápna. Jedná se o hydroxid vápenatý vznikající jako vedlejší produkt při výrobě acetylenu (C_2H_2) reakcí karbidu vápenatého (CaC_2) s vodou. Karbidové vápno je dodáváno ve formě vápenného mléka v autocisternách.

Pozornému čtenáři jistě neuniklo, že pravý důvod použití obou předeměných surovin byl doposud taktně utajen. Pojďme tedy k meritu věci. Technologické procesy ve firmě Precheza a. s. jsou krom jiného i zdrojem nesčetných proudů druhotných, převážně kyselých, vod. Některé z nich je možno ještě v technologii využít, mnohé však nikoliv. Nabízí se nerudovská otázka, kam s nimi. Není možno tyto vody jen tak vypustit do recipientu,

Červený průmyslový sádrovec
PRESTAB

tedy řeky Bečvy, je nutné je nejprve „zkulturnit“. Technicky vzato to znamená upravit jejich pH z nuly (kyselé) na hodnoty neutrální 7,0 a následně z nich separovat neutralizací vzniklé pevné soli. Samotná neutralizace se uskutečňuje v několika stupních, do určitého pH se využívá vápencová suspenze, o zbylou aciditu se již musí postarat vápenné mléko. Produktem neutralizace kyselých vod je průmyslový sádrovec, chemický dihydrát síranu vápenatého ($\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$), který je vyráběn jako bílý Pregips nebo červený Prestab. Pregips využijí cementáři jako regulátor tuhnutí, Prestab je vhodný k rekultivaci.

Bylo by na místě se zmínit také o logistice dodávek vápna a vápence. U jemně mletého vápence jsou vzhledem k nakupovanému množství a snaze o minimalizaci přepravních nákladů preferováni lokální moravští producenti. Ekonomicky přijatelné jsou dodávky realizované na vzdálenosti do 100 km od Prechezy. Tato kritéria v současnosti splňují dva větší a tři menší subjekty. Z důvodu snížení rizika při nákupu a dodávkách spolu-

Zásobníky vápence
na provoz vodního hospodářství

Vykládka
vápna

pracujeme s více dodavateli. Surovina je pro naše potřeby dopravována výhradně po silnici v silozovech, následně je obsah cisteren přefukován do provozních zásobníků. Ty disponují kapacitou na cca 3 dny výroby. Kusové vápno je nakupováno rovněž od lokálního výrobce, úspěšně odzkoušeny jsou ale i zahraniční dodáv-

ky, a to při srovnatelné kvalitě a ceně. V portfoliu potenciálních obchodních partnerů se v současné době nachází i další tuzemský subjekt, případná spolupráce je však podmíněna ověřením vhodnosti dodaného materiálu prostřednictvím provozní zkoušky. Doprava suroviny k nám může být zrealizována po silnici v návěsech

s možností zakrytí nebo po dráze v krytých železničních výsypných vozech. Z cenově-logistických důvodů upřednostňujeme silniční variantu, kdy je bezprostředně po dodání náves vyprázdněn a obsah přepraven mechanickými dopravníky do provozních zásobníků.

Marek Fiala, David Burget

Bezpečnostně technické služby

Novinky v požární ochraně

Na našem trhu jsou nabízeny stále nové a zaručeně funkční typy automatických hasících zařízení jako alternativa elektrické požární signalizace (EPS) a samočinného hasícího zařízení (SHZ). Někdy se jedná o spíše pyrotechnické efekty s nežádoucími destrukčními účinky (např. „požární míče“) než o seriózní účinné hašení.

Existují samozřejmě výjimky. Je to např. automatické hasící a detekční zařízení PROTENG®. Pro jaké použití je toto zařízení určeno, jak funguje a je opravdu účinné? Jedná se o revoluční automatický plynový hasící systém sloužící pro

ochranu uzavřených prostorů motorů osobních a nákladních automobilů, je používán v atomových elektrárnách, v rozvodnách, velice často je montován do bezobslužných serverových místností a do výpočetní techniky.

Celý princip fungování je postavený na jedné polyamidové hadici o průměru 18 mm a délce 40–210 cm, ve které je natlakovaná účinná hasící látka FM200. Při normální teplotě je díky tlaku 5 barů v tomto relativně malém prostoru uloženo až 500 g hasiva. Při zahřívání okolí plameny se tlak při teplotě 100°C zvyšuje až na 15 barů. Samotné spuštění systému je aktivováno teplotou nad 120°C , kdy změkнутá polyamidová stěna praskne přesně v místech nejvyššího tepelného namáhání a do prostoru uvolňuje hasící plyn. Ten spolehlivě a účinně hasí požár už v zárodku, při hašení nepoškodí žádné elektrické součásti, a to ani při provozu. Celý sys-

tém je plně automatický, nepotřebuje žádnou obsluhu a spustí se okamžitě, když dojde k požáru. Chrání ohrožený prostor 24 hodin denně. FM-200® (přesný název heptafluoropropan) je vysoce účinný hasící prostředek, který je netoxický, nekarcinogenní, nekorozivní plyn šetrný k životnímu prostředí, po uhašení nezanechává žádné stopy. Odborník si však může položit základní otázku, zda postačí množství hasiva pro uhašení požáru v daném uzavřeném prostoru (potřebné množství je závislé na mnoha faktorech a podmínkách)? Pokud známe většinu těchto faktorů a podmínek, lze potřebné

množství spočítat. Výrobce tento problém řeší tabulkou délky trubice a tedy množství hasiva pro standardní prostory (např. osobní automobil, autobus apod.), a tento způsob při jistém koeficientu navýšení množství hasební látky postačuje. Pro jiná použití musí být proveden výpočet, který výrobce také nabízí.

Dle názoru autora se jedná o velmi inovativní a s jistotou účinný systém, pokud je stanoveno potřebné množství hasiva pro daný prostor a podmínky. Pro zájemce jsou dostupná ilustrační videa na adrese: www.samohas.eu/cz/proteng/video.

Petr Kopecký

Energetika

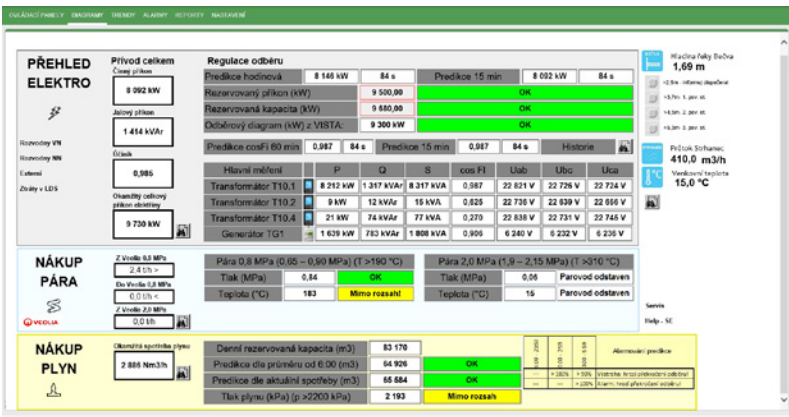
Monitorování energií v PRECHEZA a.s.

Za účelem monitorování energií v Precheza a.s. provozuje útvar Energetika software EcoStruxure™ Power Monitoring Expert 9.0 (PME). Jedná se o komplexní monitorovací software pro řízení toku všech druhů energií. Software systému PME sbírá, zpracovává a v požadovaném formátu ukládá data získaná z měřidel, která jsou osazena na jednotlivých provozech.

Z hlediska přístupu k datům a jejich zpracování nezáleží na tom, které energie se data týkají. Datové struktury lze vhodně přizpůsobit. Software PME disponuje rozsáhlými prezentačními nástroji, které jsou k dispozici nejen pracovníkům energetiky, ale i dispečerům výroby a dalším, kteří data používají ke své práci. V aplikaci PME jsou data – údaje z měření spotřeby elektřiny, páry na obou tlakových úrovních a plynu – nejprve „sebrána“ = naměřena, a technicky

komunikována směrem k serveru, dále předzpracována a uložena do datových struktur. Data mohou být prezentována jako surová nebo různě předzpracovaná či seskupená; typickým příkladem výstupů jsou dispečerské obrazovky, technologické obrazovky, různé reporty generované pravidelně o spotřebách jednotlivých provozů nebo jejich částí, o spotřebách odběratelů, o nákupu energií nebo naopak o jejich prodeji. Z pohledu útvaru Energetika sledujeme

provoz energetických soustav i z jiných úhlů pohledu: například spotřeby rozveden, spotřeby velkých strojů, údaje o distribuci energií, dodržování účinníku, dodržování parametrů páry atd. Na základě dlouhodobého sledování trendů a případných odchylek lze například i plánovat údržbu... Data ze systému jsou využita nejen pro operativní řízení, ale jsou i podkladem pro pravidelné týdenní reporty pro pondělní porady výrobního úseku nebo pro měsíční reporty pro

porady vedení. Sledování spotřeby energií a realizace opatření vedoucích k energetickým úsporám jsou sledovány v rámci systému ISO 50001, který se v rámci integrovaného auditu

společnosti Bureau Veritas v září podařilo úspěšně recertifikovat, ale mohou i přispět k významným úsporám nákladů!

David Blaták a Ludvík Prášil

Reportáž Blanky a Marka

Miniseriál – 5. díl: Bezpečnostně technické služby

V souvislosti s dalším dílem našeho miniseriálu jsme zaměřili na útvar Bezpečnostně technických služeb (BTS). Jak již název napovídá, těmto lidem jde hlavně o naše bezpečí. A týká se to nejen práce ve výrobních a laboratorních prostorách, ale i v kancelářích, kuchyni atd. Vždyť k úrazu či jinému neštěstí (požáru, vytopení...) může dojít kdekoli a kdykoli.

V dobách krátce po revoluci působilo na tomto útvaru až dvanáct lidí. V současné době je zde pět zaměstnanců, kteří mají na starost veškerou agendu týkající se bezpečnosti práce, požární ochrany a ochrany zdraví při práci. Vedoucím pracovníkem je Karel Kolář, který nás společně s Jaroslavem Pazderou zavedl do tajů jejich útvaru. Stejně jako u všech ostatních útvarů i oni dělají víc, než si my ostatní myslíme a vidíme. Hlavní činností jejich útvaru je zajišťování bezpečnosti práce v celém areálu. Pochopitelně na to nejsou úplně sami, ale soulad bezpečnostních předpisů naší společnosti s legislativními požadavky, normami a bezpečným užíváním všech zařízení v Precheze je jejich denním chlebem. Není jednoduché všech-

ny tyto předpisy nejen dodržovat, ale také aktualizovat. K tomu jim pomáhají přehledy změn, které si musí pravidelně vyhledávat a prostudovat. Je to mravenčí práce, aby zjistili, zda a nakolik se nás tyto změny vůbec týkají. No a pochopitelně je následně musí zapracovat do dokumentace Prechezy. A nejen to. Je nutné uchovávat i záznamy o revizích a kontrolách zařízení, jako jsou tlakové nádoby, zdvihací zařízení a mnohé a mnohé další. Věděli jste například, že je nutné skladovat dokumentaci od doby, kdy bylo zařízení uvedeno do provozu? V archivu tak lze objevit dokumenty i 70 let staré! Všechny tyto materiály zaujímají prostor ve třech kancelářích a jejich množství se neustále zvětšuje. Souvisí to zejména s tím, jak se mění a zpřísňuje legislativa.

Všichni pracovníci útvaru mají různou kvalifikační zkoušky, které si udržují díky absolvování přezkušování. V průměru vychází na každého dvě přezkoušení ročně. BTS spolupracují s celou další řadou dalších útvarů. Projektantům se musí vyjádřit ke každému novému či rekonstruovanému zařízení uváděnému do provozu, společně s laboratoří životního prostředí se zaměřují na pracovní podmínky jednotlivých pracovišť (hluk, prašnost atd.). Je nutná i spolupráce s personálním oddělením z důvodu evidence lidí na rizikových pracovištích či evidence pravidelných lékařských prohlídek. Mimoto jsou pracovníci BTS také přítomni při každém interním a externím auditu. V neposlední řadě je nutné připomenout,

že komunikace útvaru BTS není pouze interní. V jejich kompetenci je i příprava dokumentů pro různé úřady, jako jsou pojišťovny, soudy, hygienické stanice, ústav pro jadernou bezpečnost a další. K tomu, abychom mohli my všichni pracovat na svých pracovištích, je zapotřebí, abychom byli pravidelně proškoleni, což zastanou naši vedoucí. I ti však musí být čas od času proškoleni osobami znalými a kompetentními – a to jsou právě lidé z BTS. No a jednou za dva roky musíme všichni absolvovat to velké školení v kinosále. Dalším polem působnosti útvaru je koordinace hasičského sboru. V Precheze je zřízena jednotka sboru dobrovolných hasičů kategorie V, tj. obdoba jednotek sboru dobrovolných hasičů na těch nejmenších vesnicích v naší republice. Organizace požární ochrany je zajištěna tak, aby byli na každé směně vždy minimálně čtyři hasiči z různých útvarů a oddělení, kteří v případě potřeby zajistí bezprostřední první zásah u mimořádné události. Další 33 dobrovolných hasičů z řad zaměstnanců Prechezy může být povoláno ze svých domovů k zajištění zásahu. Všichni ti hasiči musí absolvovat pravidelná cvičení a někteří z nich mají dokonce profesní průkaz pro řízení zásahového vozidla – skupina C. Naši hasiči jsou také školeni na práci v dýchacích přístrojích. Stejně jako u jiných jednotek dobrovolných

hasičů musí i ti naši pravidelně trénovat, kontrolovat a udržovat veškerou techniku v chodu. A ačkoliv jsou primárně určeni pro zásahy v areálu Prechezy, tak v mimořádných případech mohou být povoláni i mimo něj. Máme pro vás malou početní úlohu: Víte kolik je 3² neboli 3x3? Jasně, že 9. A přesně tolik bylo v roce 1963 dobrovolných hasičů v samostatném ženském hasičském družstvu Přerovských chemických závodů. Proč ale zmiňujeme právě čísla 2 a 3? Tvoří totiž základ jednoho velmi důležitého čísla 2333 = OHLAŠOVNA POŽÁRŮ. V případě požáru volejte nejprve toto číslo, tam už budou vědět, co a jak dál. A na závěr jeden tip do domácnosti. Víte jak „zlikvidovat“ požár na pánvičce? Máte několik možností. Za prvé: necháte ji vyhořet, ale to se nemusí vyplatit... Za druhé: zabráníte přístupu vzduchu třeba pomocí deky. Rada: neberte partnerovu oblíbenou. A za třetí: dovybavíte svou domácnost hasičím přístrojem typu F (vytváří speciální pěnu určenou k hašení tuků a olejů). Loučíme se s útvarem Bezpečnostně technických služeb a náš celoroční seriál z vybraných útvarů Prechezy zakončíme sladkou nebo slanou, každopádně chuťově vynikající, tečkou v příštím vydání novin Precheza – v kuchyni a jinde. Tak na shledanou příště.

Blanka Pinková, Marek Ostrčil

Foto: archiv PRECHEZA

Foto: archiv Precheza, karikatura Milan Ěří

Výrobní úsek

Balení finálního produktu na Poloprovozu TB

Od roku 2018 probíhá na Poloprovozu titanové běloby (dále v textu PLP TB) kvůli ověření vlastností výroba zkušebních vzorků UV absorbérů pro potenciální zákazníky. Výroba zkušebních vzorků v poloprovozním měřítku je nezbytná pro seriózní oslovení možných zákazníků, neboť laboratorně vyrobené vzorky nejsou dostatečně reprezentativní a těmto účelům nevyhovují.

Aktuální tržní situace v segmentu UV absorbérů vyvolala rychlou potřebu reagovat a zrealizovat doposud chybějící soubor balení finálního produktu, dále zaměřit se na zlepšení homogenity výrobních šarží, zamezení kontaminace, zlepšení pracovního prostředí (omezení prašnosti) a omezení fyzické námahy obsluhy.

Nová linka balení finálního produktu byla navržena ve spolupráci s externím dodavatelem DITES-VÁHY, spol. s r.o., a to formou dodávky technologie na klíč. Stavební úpravy budovy, část elektro a MaR zůstaly pod takovou investora.

Úzkým článkem výroby zkušebních vzorků byl tedy uzel balení, a to jak z hlediska výkonu, tak z hlediska kvality. Balení se provádělo ručně přesypáváním z otevřeného kontejneru do PE pytlů. Navažování (20 kg) se provádělo na elektronické obchodní váze, poté byl pytel uzavřen zkrouceným pytlovým úvazkem (drátem pomocí svídku) a vložen do kartónové krabice. Krabice se pak skládaly na dřevěnou paletu ručně ve třech vrstvách po šesti kusech (360 kg/paleta). Takovýto postup však přinášel provozní rizika

spojená s nehomogenitou šarží, možnou kontaminací výrobku a zvýšenou expozicí prachu pro obsluhu. Kapacita uzlu v jednosměnném režimu dosahovala zhruba 10 t/rok.

Z výše uvedených důvodů bylo rozhodnuto o realizaci nové linky balení finálního produktu. Umístění nové technologie do stávajícího objektu nebývá vždy jednoduché. A v našem případě, objekt PLP TB se nachází ve staré části zástavby podniku, to platilo dvojnásob. Jedná se o zděný, dvoupodlažní objekt s kombinací původního dřevěného a nového ocelového podlaží. Nová technologie byla situována na dřevěné podlaží v doposud nedotčené jižní části objektu.

Z toho vyplývá, že bylo nezbytné naplánovat rozsáhlé stavební zásahy v celém objektu. Na všech podlažích byly provedeny razantní úpravy a celkové zesílení železobetonových patek nosných sloupů, a to jak zvenčí, tak zevnitř budovy. Bylo nutné vystěhovat kanceláře a pracovníci poloprovozu se museli na několik měsíců smířit s výkonem své výzkumné činnosti na stavbě. Nová linka balení sestává ze zásobníku finálního produktu, magnetického

Demontáž dřevěné podlahy

Realizace nového ocelového podlaží

Zavážení vaků (kladkostroj)

separátoru, pytlovací váhy a válečkové dráhy pro přísun a odsun krabic. Zásobník produktu (vertikální homogenizátor) se zavazuje mechanickou dopravou z výrobního uzlu kalcinace, suchého mletí nebo také z velkoobjemových vaků. Před samotným balením, ale také v průběhu balení, probíhá homogenizace materiálu v zásobníku. Balení se provádí na pytlovací váze do otevřených PE pytlů, které jsou umístěny v kartónové krabici. Obsluha si připraví krabice (složí, slepí dno, vloží pytel) na válečkovou dráhu. Prázdnou krabici přešune na váženou válečkovou dráhu a nasadí

pytel na plnicí hrdlo pytlovací váhy. Stisknutím ovládacích hříbků se pytel upne kleštinou a odstartuje se jeho plnění. Po navažení nastavené dávky (20 kg) se pytel automaticky odepne a obsluha přesune krabici s ním na válečkovou dráhu, kde pod digestoří vytlačí přebytečný vzduch a pytel uzavře (zkroucený pytlový úvazek). Poté krabici uzavře a uloží na paletu. Výkon balicí linky je 100 pytlů/h, hmotnost plnění 20 kg, přesnost vážení ± 100 g. Kapacita uzlu v jednosměnném režimu je ca 300 t/rok. Přestože celá investiční akce byla velmi pečlivě naplánována, průběh rea-

Jubileum životní

ZÁŘÍ

60 LET **Buksa Vladimír**
provozní elektrikář

ŘÍJEN

50 LET **Ostrčil Petr**
mistr technolog pára, plyn

v zaměstnání

ZÁŘÍ

25 LET **Vidláková Kateřina**
vedoucí laboratoří TK**Pospíšil David**
chemik-belení30 LET **Děrka Lubomír**
projektový specialista**Novotný Radek**
směnový mistr ŽPM**Kopecká Miroslava**
referent prodeje**Vaculík Miroslav**
chemik odstředivky35 LET **Vaculíková Jana**
provozní zámečnick

ŘÍJEN

25 LET **Bartošík Roman**
samostatný technolog ÚTB30 LET **Ilgner Marek**
skladník-expedient**Tomečková Martina**
vedoucí kanceláře GR35 LET **Pikal Petr**
vedoucí výzkumu a vývoje

Linka balení

Zesilování sloupů

ZO OS ECHO PRECHEZA

Další skvělá akce z rekondičního a rehabilitačního programu PRECHEZA 2020

Pobyt v hotelu Sorea Titris v Tatranské Lomnici v termínu od 24. do 29. srpna byl kromě turistiky zpestřen též návštěvami akvaparků Tatralandia a Bešeňová. Kvalitu slovenských akvaparků netřeba vyzvedávat, chválí se sama a vybere si opravdu každý.

Turistiku jsme začali v západní části nad Liptovským Mikulášem v Bobrovcích túrou dlouhou okolo deseti kilometrů, ovšem s převýšením 735 m, což je dost. Cílem výstupu byla chata Pod Náružím – Červenec, která byla našťastí v provozu. Z tatranských cest letos vítězila túra ze Štrbského plesa na vodopád Skok. I tato zdánlivě nenápadná a nenáročná trasa poskytuje převýšení více než 350 metrů. Po nedlouhé době jsme se vrátili do Belianských Tater, túra z Tatranské Kotliny na chatu Plesnivec a dále do Kežmarských Žlabů byla též pěkná. Každý si volil trasy podle svého uvážení a schopností. Někteří navštívili i Lomnický štít, kde kromě potřebného

štěstí na počasí a výhledy bylo třeba i investovat částku srovnatelnou s cenou jednodenní permanentky v nejlepších Evropských střediscích zimních sportů.

A co na závěr? Jako vždy po rekondici je nutné doplnit zásoby potravin, chleba a sýrů na salaši Krajinka u Ružomberoku, pak se zastavit na večeri v motorestu Zavadička na Bečvách a pak už zbývá jen vyrazit směr Přerov.

A co na úplný závěr? Poděkování organizátorům s přáním o zachování této příjemné a užitečné aktivity i do let budoucích.

Tak děkujeme!

Jiří Procházka

Foto: Jiří Procházka

Ekonomický úsek

Foto: archiv PRECHEZA

Energie do podzimních dnů

Naše milé kolegyně z ekonomického úseku, paní Miroslava Kunovská, Petra Odložilíková a Alena Malíková, se s námi podělily o ukázkou, jak můžeme oživit jasnou a barevnou perspektivu v zaměstnání, aneb jaké by to bylo, kdyby i administrativa měla pracovní oděvy:-).

Dámy děkujeme za váš úsměv, energii i krásu.

Redakce

Okolo Slezské Harty

V prvním zářijovém víkendu jsme se rozjeli na dlouho plánovaný cyklovýlet do Nízkého Jeseníku. Vzhledem k tomu, že byl z původního jarního termínu dvakrát přeložen a počasí mělo být příznivé, jsme se všichni opravdu těšili.

V pátek ráno jsme se sjeli na pomyslné startovní čáře v Přerově u Lidlu a po krátkém „brífingu“ jsme vyjeli směr Hlubočky. Tam jsme se kolem poledne posilnili v místní hospůdce a po malém odpočinku pokračovali dále podél toku Bystřice do Domašova, odkud jsme jeli přes Starou Libavou a Budišov nad Budišovkou ubytovat se v penzionu Velké Sedlo pod hrází přehrady Kružberk, kde nás již čekala teplá večere. Po

67 kilometrech s převýšením 800 metrů jsme večer strávili už jen lenošením a klábosením u zaslouženého piva. Druhý den byl po společné snídani věnován putování po geologických zajímavostech tohoto regionu. Společně jsme objeli přehradu Slezská Harta a zajímavé přírodní útvary v okolí – Razovské tuřity, lávový proud u Meziny, Venušinu sopku i vrchol Velký Roudný nad přehradou. Najeli jsme více než

70 km s převýšením okolo 1100 m. Třetí den se ochladilo a za vlhka po dešti jsme jeli přes Vítkov, Spálov, Partutovice a Hranice dolů k Bečvě, odkud jsme již klidným tempem podél řeky dojeli domů.

Počasí nám celkově opravdu přálo. Poděkování patří všem účastníkům za bezpečnou jízdu a opravdu vydařený a pohodový sportovní víkend.

Aleš Ledvina

Foto: Jiří Lukáš

Autoklub PRETIOX

Osobnosti AK PRETIOX Přerov

Úspěšnost každé lidské činnosti závisí na aktivitě a kvalitách jednotlivců a schopnosti jejich týmové spolupráce. Uspořádat 37 automobilových orientačních závodů ve všech aktuálních kategoriích, 27 mezinárodních automobilových slalomů a řadu dalších sportovních akcí vyžadovalo po celou dobu systematickou tvorivou a organizační činnost.

Na přípravě a organizaci těchto akcí se za celou historii autoklubu podílelo více než 250 lidí, AK Pretiox Přerov reprezentovalo v nejrůznějších soutěžích více než 30 posádek.

Připravit orientační soutěž nebo automobilový slalom vyžaduje úzkou spolupráci štábu organizátorů. Patří mezi ně ředitelé soutěží, hlavní pořadatelé, stavitelé tratí, delegovaní činovníci, časoměřiči a řada dalších specializovaných

pořadatelů, jako jsou vedoucí jízdy zručenosti, výpočetní středisko nebo třeba péče o jezdce.

Aniž bych chtěl podceňovat přínos celé řady organizátorů akcí autoklubu, nemohu se nezmínit zvláště o významných osobnostech naší historie.

Mezi řediteli závodů chci zmínit Jirku Procházku, mezi hlavními pořadateli Zdeňka Kaďorka, mezi autory trati Vladimíra Zmrzlika a zejména Ludvíka Prášila, mezi organizátory jízdy zručenosti Jana Švédu s jeho rodinou, později pak Martina Chudárka a jeho spolupracovníky, ve výpočetním středisku pak Stanislava Krátkého, Lenku Šonskou a Danu Chudárkovou, v oblasti péče o jezdce Vladimíra Chudárka a pracovníky závodní jídelny (v průběhu času i pod hlavičkou SODEXO), startéra Zdenka Crhu. Nejúspěšnějším propagátorem našeho autoklubu byl Milán Šamárek. Samozřejmě

autoklub vždy podporoval i své posádky, z nichž mezi nejúspěšnější lze uvést dvojici Zdeněk Kaďorek – Josef Vlach, Ludvík Prášil – Zdeněk Babiánek a Martin Chudárek – Radek Šonský. Žádná přerovská posádka tak dlouho nebodovala v Mistrovství ČR v AOS a v ostatních soutěžích AOS jako posádky s Ludvíkem Prášilem (Zdeňka Babiánka na pozici navigátora postupem času vystřídal: Karin Běloušková, Karolína Šodková, Radek Šonský – dvojice Prášil-Šonský je v AOS pod startovním číslem 58 aktivní dosud). Nejúspěšnější posádkou našeho autoklubu v soutěžích Mistrovství České republiky byla posádka Vladimír Dužík – Jiří Bureš, posádka byla také členem vítězného družstva AK PRETIOX na Mistrovství ČR v AOS družstev v roce 2003. Mezi naše úspěšné jezdkyňe v automobilovém slalomu patřily Marcela Dytrchová a Milada Mlčochová.

I když to vůbec není samozřejmé, spolupracovali jsme s celou řadou externích činovníků, ať už v oblasti AOS (kde se např. v poslední době role hlavních rozhodčích našich soutěží Pretiox úspěšně zhostili: Simona Kubíčková, Karin Běloušková, Karolína Šodková, Jirka Kubíček či Petr Dvorský), nebo v oblasti automobilového slalomu, kde je našim dlouholetým soupeřem a partnerem Autoklub Barum Zlín v AČR, hlavní pořadatel tradiční Barum Czech rallye Zlín.

Kdybychom měli zmínit další osobnosti, musíme se zmínit i o těch, se pravidelně účastní akcí AK Pretiox – od roku 1999 se našich závodů AOS PRETIOX zúčastnili postupně mnohonásobní mistři ČR v AOS např. posádky Holman-Poláček, Paulů-Paulů nebo Dvorský-Dvorský či Klenák-Mrstík. Stále rádi k nám jezdí i přesto, že zejména posádky z Čech to

nemají úplně blízko... I to svědčí o vysoké úrovni našich závodů.

V průběhu času se mnoho členů autoklubu vystříдалo při přípravě opakovaně dlouhodobě úspěšné klubové akce zvané tradičně „Výlet do neznáma“ nebo „Cesta do neznáma“. Mezi nimi je třeba vzpomenout manžele Chudárkovy, manžele Švédovy, manžele Babiánkovy, manžele Drkošovy nebo rodinu Prášilovu.

Nelze však opomenout obětavou práci pro autoklub, když většiny akcí – neřku-li všech – se zúčastnili a odpracovali Jemelkové, všichni Kociánovi, Šenkovi, Mlčochovi, Jungovi, Procházkoví, Zdeněk Sup, Bohoušek Malošek a další a další, které jsem nejmenoval, bez kterých by náš autoklub nebyl ani našim a možná že ani autoklubem – všem jmenovaným i nejmenovaným patří velké poděkování.

Antonín Mlčoch

Ludvík Prášil – jeden z hlavních organizátorů

Jiří Procházka – ředitel závodů

Karolína Šodková – úspěšná navigátorka

Posádka Babiánek – Prášil při MP v Opoli

Knihovna

Literární okénko

Michael Crichton, A. C. Clarke a James Clavel

Přesunuli jsme se k písmenu C a pod ním jsem v odborové knihovně našel mé tři oblíbené autory. V podstatě všichni píší sci-fi, takže je shrnu na jednu hromadu, ale protože by se mi do jednoho vydání Novin Precheza povídání nevešlo, bude to na pokračování.

Všichni tři autoři mají řadu věcí společných, ale každý píše jiným stylem. Tedy spíš psal, protože jsou všichni po smrti, byť zatímco Crichtonovy romány jsou spíše realistické sci-fi thrillery (Jurský park, Kmen Andromeda), Clarke je autorem jak klasických krátkých sci-fi novel (Měsíční prach) tak něčeho, co by se dalo nazvat vesmírná opera (Setkání s Rámou, Vesmírná odyssea). Clavel jsem sice nazval autorem sci-fi, ale jeho knihy jsou spíše fiktivní historické romány, obvykle z asijského prostředí (Taj-Pan, Šogun). V odborové knihovně je ale jeho prvotina Král Krysa.

S detailnějším představením autorů bych začal u **Michaela Crichtona**. Jednou z jeho prvních knih je právě Kmen Andromeda a není divu, že se jedná o román s lékařskou tematikou. Crichton je totiž vzděláním lékař, vystudoval na Harvardu. Není to jeho úplně první novela, protože od roku 1961 vydal několik knih pod pseudonymem John Lange. Nechtěl totiž aby se jeho pacienti obávali, že se objeví v nějaké

knize. Kmen Andromeda (1969) je ale první knihou vydanou pod jeho jménem, kdy se rozhodl že se bude živit psaním a nikoliv doktorinou. Kmen Andromeda se tváří jako záznam z reálné události, hned na počátku se dočtete:

„Kmen Andromeda – tento spis je přísně tajný. Pokud se s obsahem tohoto spisu obeznámí kdokoliv nepovoláný, dopustí se trestného činu a může být odsouzen ke ztrátě svobody do dvaceti let a k peněžitě pokutě do výše 20000 dolarů. Nepřejímejte spis, pokud je rozpečetěn. Kurýr je podle zákona povinen vyzvat vás k předložení průkazu 7592.“

Zápletky novely je přímočará – tajná družice určená k výzkumu horních vrstev atmosféry se srazí s drobným meteoritem a po přistání na Zemi v blízkosti malé vesnice někdo z obyvatel přenesle družici do vesnice a když ji armádní specialisté přijedou vyzvednout naskytne se jim tento pohled:

„Ranní slunce stálo ještě nízko nad obzorem. Bylo studené a nevlídné a na zem pokrytou tenkou kůrou zmrzlého sněhu, vrhalo dlouhé stíny. Ze svého stanoviště dobře viděli šedivé budovy, ošlehané větrem, na obou koncích ulice. Avšak ze všeho nejdřív si všimli ticha. Až na slabý vánek, jenž províval prázdnými domky, tu bylo hrobové ticho. Všude

se válely mrtvoly v nejroztodivnějších polohách, jako kdyby zkameněly překvapením.“

Ukázalo se, že ve vesnici přežily pouze dvě osoby – starý opilec a nemluvně. Následuje převoz družice a přeživších do zabezpečeného podzemního prostoru a horečná činnost skupiny vědců svezeneých z celé země, pro objasnění jak příčiny smrti všech obyvatel, tak přežití dvou naprosto odlišných jedinců. Postupně zjišťují, že za vše může úlomek meteoru, který se společně s družicí dostal na zem, respektive „organismus“ v meteoru přítomný, nazvaný Kmen Andromeda. Ten má řadu podivuhodných vlastností, mimo jiné tu, že způsobuje koagulaci krve v několika vteřinách. Autor postupně na zhruba 250 stranách skládá jednotlivé dílky získávané prostřednictvím řady vědeckých metod, do celkového obrazu. Na rozdíl od obvyklých postupů užívaných v thrilleru ale výrazně více používá různých výpisů z počítačů, grafických ukázek a obrázků. Tento postup v současnosti využívá ve svých knihách například Dan Brown (u nás to kdysi bylo doménou Ludvíka Součka). Na rozdíl od většiny autorů ale Crichton k novele připojuje ještě seznam literatury (fiktivní), aby tím zvýšil věrohodnost toho, že jde o popis skutečné události. Ačko-

liv se nemá prozrazovat konec knihy, v tomto případě si mohu dovolit to udělat, protože jednak tím vlastně nic neprozradím a jednak závěrečné věty jsou svým zněním zejména v dnešní postfaktické době velice důležité.

„Už víme, co se tu děje, pokud jde o ty mutace. To je totiž důležité: že tomu rozumíme.“

„Rozumíme“ opakoval Hall.

„Ano,“ odpověděl Stone. „Musíme rozumět.“

Jako druhého autora představím **Arthura Charlese Clarka**. Narodil se v roce 1917 a od mládí ho zajímala věda, zejména ta nějak spojená s hvězdami. Během druhé světové války se podílel na vývoji a aplikaci radarové techniky v rámci služby v RAF, zejména na aplikaci umožňující radarové navádění přistávajících letadel. Po válce vystudoval matematiku a fyziku na King's Colledge v Londýně a působil několik let jako editor v Physics Abstracts. Po několika výpravách za svou druhou vášni, potápěním, se v roce 1957 přestěhoval na Srí Lanku, kde žil a tvořil až do své smrti. Byl také inspirátorem pro geostacionární družice, zejména pro jejich využití k telekomunikacím, kdy se o tomto konceptu zmínil ve svém dopise z roku 1945!!!! členům Britské meziplanetární společnosti.

Knihy Měsíční prach je z roku 1961 a v podstatě uzavírá období, ve kterém Clarke psal klasické, poměrně krátké samostatné sci-fi prózy. Dlouho před tím, než se vůbec lidská noha skutečně dotkla měsíčního povrchu,

Ilustrace: INGIIMAGE

Clarke popisuje měsíční turisty, kteří brázdí prášný povrch fiktivního měsíčního moře, nazvaného Moře žízně. Autor předpokládá, že měsíční moře jsou tvořena hlubokou vrstvou prachu, po které je možné se vznášet či plout způsobem obdobným jako je tomu při plutí na vodě. I když se zprvu zdá, že jemnému měsíčnímu prachu připisuje všechny vlastnosti, které má voda, včetně známého – těleso je nadnášeno silou, která se rovná váze kapaliny tělesem vytlačené, tak se celá zápleтка točí kolem toho, že to není pravda. Měsíční kluzák s turisty tak nejprve „pluje“ po povrchu ale neočekávané „měsíčotřesení“ způsobí, že se propadne do vrstvy prachu a nemůže se dostat vlastními silami zpět na povrch.

„Padali zvolna, protože na Měsíci se nic neděje rychle. Před Seléné se vytvořil kruh o rozloze mnoha akrů a v něm se hladký povrch planiny zkrabatil jako pupek. Motory, běžící na plné obrátky táhly sice čln dopředu, ale ne dost rychle. Padající prach nabíral rychlost, a co bylo ještě horší, stoupal kolem boků lodí výš a výš. Teď už dosáhl k oknům, už se zvedal za skly, a nakonec je přikryl úplně. V tichu a v temnotě klesali do středu Měsíce.“

Po potopení lodi je nejprve vyhlášeno pátrání, ale jak vše pokračovalo, to nechám na příště.

Petr Pikal

Volejbal Precheza Přerov

Volejbal Precheza Přerov zahajuje

Přerovský volejbal opět rozjíždí novou sezónu. Všechny kategorie zahájily již v srpnu sérii soustředění, zaměřené jak na fyzickou kondici, tak i na volejbalové dovednosti.

Extraligové ženy, juniorky a kadetky se společně připravovaly v Luhačovicích, žákyň v Bruntále a kadetky ještě i v Lipníku nad Bečvou. Juniorky a kadetky si hned počátkem září mohly změřit síly na tradiční přerovské Velké ceně juniorek. Vítězkami se staly

přerovské juniorky, kadetky skončily šesté. Mladší žákyň se probíjaly do finále republiky, dohrávané sezóny 2019/2020. V září se konal také tradiční Memoriál Jiřího Lakomého, kde si poprvé zahrály naše nejmladší šestkové volejbal. Extraligové ženy zahájily svou soutěž 19. září doma s Libercem. Omlazený tým podal velmi bojovný výkon proti družstvu složenému z několika našich reprezentantek. Zatím sice nedosáhly na vítězství ani proti Královu Poli a Prostějovu, ale věřme, že proti

papírově slabším soupeřkám budou úspěšné. Juniorky a kadetky letošní sezónu hrají turnajovým systémem. Kadetky zahájily o víkend 3. a 4. října a juniorky o týden později. Rozjíždí se i kvalifikace do krajských přeborů mladších a starších žákyň. V krajském přeboru máme i B družstva kadetek (které budou hrát starší žákyň) a juniorek. V září se rozjely náborové přípravy. Za to vše patří velký dík obětavé práci všech trenérů.

Dana Lehnertová

Foto: Jiří Pořízek

Autoklub PRETIOX

Automobilová orientační soutěž PRETIOXka se letos uskutečnila už po třicáté sedmé!

V sobotu 19. září se uskutečnil již 37. ročník AOS PRETIOX, tentokrát s centrem v hotelu Říka na Chvalčově. Příjemné zázemí s vysokým standardem služeb letos přivítalo celkem 21 posádek soutěžících ve dvou kolech o titul mistrů ČR, v Moravském poháru, v malém Moravském poháru a v neposlední řadě již tradičně také v soutěži Shell Cup Morava pro začínající či amatérské posádky. Zajímavostí letošního ročníku bylo, že přestože kalendářově na konci sezóny, konalo se u nás první a druhé kolo soutěží 2020 na Moravě.

Výběr prostoru pro letošní tratě jsme letos stejně jako v posledních letech měli značně ztížený, poněvadž když se na Přerovsku, ale nejen zde, vydáte jakýmkoliv směrem, nutně narazíte na opravu či stavbu cesty či mostu, spojenou s uzavírkou a objížděnou (a to se

o dopravní situaci v Přerově jako takové raději ani nezmiňujeme...). Termíny ohlášených uzávěrek jsou totiž spíše více než méně orientační a o některých jsme se dověděli i tři dny před soutěží (opravdu nás „dostali“ například v obci Všechnovice, kde vyhlášené uzavírky reálně rozkopaným komunikacím prostě neodpovídaly...). Naštěstí jsme vše zjistili v dostatečném předstihu, provedli potřebné úpravy a vyhnuli se tak nepřijemným překvapením), i když jednu rozkopanou komunikaci jsme v den soutěže vlastně „online“ taky řešili – stačilo na to tentokrát pouze doplnit jedna otočnou samoobslužnou průjezdní kontrolu (SPK). Nicméně, povedlo se. Po absolvování jízdy zručnosti, zpeředen navením stavebního materiálu odpoledne před soutěží a nutností trať jízdy zručnosti trochu kompletně předělat, se soutěžící vydali na připravené tratě soutěže ve čtyřech uvedených

kategoriích. Soutěž probíhala bez zásadních „záseků“ – jak nám po skončení řekly posádky, drobné komplikace, které museli pořadatelé řešit před soutěží nebo v jejím průběhu nebyly z pohledu soutěžících patrné! Jak již naši čtenáři povětšinou znají, probíhaly na tratích také zvláštní zkoušky či tajné kontroly, jako například měření rychlosti vozidel v úsecích s omezením rychlosti s citelným postihem za nedodržení rychlostních limitů. Stejně jako jindy (resp. obvykle) jsme se dočkali neváživých reakcí několika občanů v projížděných obcích a poničení „plechů“ některých samoobslužných průjezdných kontrol, bohužel i přes to, že akce byla projednána se starosty i s Policií jak městskou tak i státní, i na Technických službách města Bystřice p. Hostýnem. Denní soutěž je vždy pořadatelsky příjemnější, a pokud přeje i počasí a štěstěna, není důvod ke stížnostem. Po

obědě jsme pokračovali druhým kolem soutěže a postupně se s drobným zpožděním nastřádáním v průběhu celého dne dopracovali do cíle. Po zpracování výsledků jsme vyhlásili vítěze a rozdali poháry. A kdo vyhrál? Samozřejmě ti nejlepší! Pro zvědavé jsou úplné výsledky včetně ohlasů k nahlédnutí na stránkách www.aosc.info. A co říct na

Foto: archiv Autoklubu PRETIOX

závěr? I přes svízelnou situaci spojenou zejména s Covid 19 a následnými anti-covid opatřeními se nám daří udržovat činnost autoklubu Pretiox tak, abychom se za ni před našimi spolupracovníky nemuseli stydět. Velký dík patří všem, kdo se o hladký průběh letošního Pretioxky jakkoli zasloužili.

Z autoklubu Pretiox vás zdraví Jiří Procházka

Příroda kolem nás

Sahara na Moravě, aneb malá středoevropská ekologická katastrofa

Chcete se na vlastní kůži projít po poušti, a přitom necestovat moc daleko? Vydejte se na jih Moravy. Hodonínsko se chlubí nejen svými vinicemi, ale také písečnými dunami nedaleko Bzence. A jak v Česku tento unikátní biotop vznikl? Za vše v podstatě může špatné hospodaření člověka a jeho neohleduplnost a také výstavba železnice. Vezměme to ale hezky od začátku.

Železniční trať mezi stanicemi Rohatec a Bzenec přívaz lemují po obou stranách až 60 metrů široké písčiny – významná přírodní památka o rozloze necelých 100 hektarů nesoucí příznačný název Váté písčiny.

Původ zdejších písčů je stále předmětem debat geologů, nejpravděpodobněji ale pocházejí ze sedimentů nedaleké řeky Moravy. Jemné písčiny z nich byly v době poledové (tedy asi před deseti tisíci lety) vyváté a nahromaděny v podobě písečných dun s mocností přes 30 metrů. V průběhu čtvrtého období začaly postupně pokrývat převážně dubové lesy a až do 14. století o ní hovoří historické dokumenty jako o „vlahé dubravě“. Lidé však potřebovali louky, pastviny a vinice, dřevo se hojně využívalo pro výrobu dřevěného uhlí, a nakonec zde začátkem 19. století zbyly jen pařezy a křoviny. Bezlesou

Foto: Karel Palacký

rovinou vanuly prudké větry strhávající s sebou sněh i půdu, písek se začal dávat do pohybu a z vlhkých lesů se rázem stala naprostá pustina. Odborníci soudili, že není v lidských silách zabránit přeměně okolí na písečnou poušť. Naštěstí však našla svého přemohitele. Tím byl nadlesní Johann Friedrich Bechtel, který začal osazovat písčiny

kanadskou borovicí. Přesto, že lesní odborníci tvrdili, že narušení krajiny výsadbou stromků, které se stejně neujmou, vysychání pouště ještě urychlí a že se nesmí s písčinami hýbat, aby se mohly zakořenit suchomilné traviny, Bechtel neúnavně pokračoval ve výsadbě. Pro nedostatek peněz zapojil mládež – hoši kopali jamky a děvčata

mezi sazenicemi sadila brambory. Každá dívka pak měla na starost své bramborové pole, které dávalo sazeničkám borovic potřebný stín.

Do poloviny 19. století se Bechtelovi podařilo obnovit lesy na pěti tisících hektarech. Naštěstí tehdejší vídeňská vláda rozhodla, že právě tudy povede Severní dráha císaře Ferdinanda. Jako ochrana před požáry pro bezpečný provoz parních lokomotiv musel být kolem trati zachován bezpečnostní nezalesněný pás, který se stal útočištěm pískomilné květeny a živočichů, a tak můžeme tento unikátní biotop obdivovat i dnes. Kromě vysokých borovic můžete narazit na spoustu vzácných a chráněných rostlin, například kavyl písčný, smil písčný, paličkovce šedavý, kostřava Dominova či šater latnatý, pro svoji bílou jemnou strukturu květenství lidově zvaný „nevěstin závoj“. Pro přežití musí být organismy dokonale přizpůsobeny, bojovat se zavátím či odvátím, snášet vysoké teploty, a naopak chladno pod povrchem, reagovat na probíhající erozi. To s sebou nese hendikep neschopnosti prosadit se na přívětivějších stanovištích. Proto jsou mnohé z nich striktně vázány pouze na biotop Vátých písčů.

Podobně unikátní je i fauna. Pouze na Bzenecku se můžeme setkat s nosatcem a štitonošem. Stejně tak jsou na

řídce zarostlé písčiny vázány mnozí zástupci blanokřídlého hmyzu, motýlů, včel a vos. Při troše štěstí narazíme i na kudlanku nábožnou. Oblast je oblíbená i pro mnohé druhy ptactva, z těch vzácnějších lze zmínit dudka chocholátoho, lelka lesního a skřivana lesního. Samostatnou kapitolu tvoří pavouci. Těch biologové zaznamenali několik desítek druhů, z nichž mnohé patří mezi vzácnosti celoevropského měřítka. Jedním z nich je stepník rudý.

Památka je zcela jedinečnou ukázkou typických pískomilných společenstev se specifickou skladbou rostlin i živočichů, což je i hlavním důvodem její ochrany. Aby však zbytky bývalé písečné krajiny zůstaly zachovány a nezačaly postupně zarůstat nálety borovic, je třeba každoročně věnovat tomuto území náležitou péči. Ta představuje kombinaci sečení, narušování porostů, odstraňování náletových dřevin a likvidace invazivních druhů rostlin.

Závěrem ještě zajímavost. Nedaleko za místní pískovnou, která sousedí s rezervací, je další přírodní památka, takzvané Osypané břehy. Neregulovaná řeka Morava zde vytvořila kulisy pro film Cesta do pravěku z roku 1955. Zatopené meandry vytváří až 15 metrů hluboké nádrže, ve kterých se projíždějí hrdinové Zemanova filmu v době třetihor.

Kateřina Stojanová

Snad už je blízko doba bez koronaviru

Nejsem lékař, epidemiolog nebo prognostik a netroufám si odhadovat další vývoj, nicméně jako laik alespoň věřím a jsem optimista. Věřím, že žádná epidemie netrvá věčně. Taky doufám, že vývoj účinné

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

asi se shodneme na tom, že letošní rok je jiný. Od předchozích se liší tím, že celý svět zasáhla koronavirová pandemie, kterou mnozí srovnávají se španělskou chřipkou z období po první světové válce. Svět je tak trochu nezvykle vzhůru nohama. Na jedné straně evidujeme tisíce pozitivních či skutečně nemocných lidí, druhou stranou mince je pak citelně zasažená světová ekonomika, zejména pak obory v oblasti cestovního ruchu. Nejedna letecká společnost oznámila, že je bohužel na pokraji krachu.

vakcíny nebude trvat dlouho. A do určité míry na mě působí uklidňujícím dojmem i fakt, že virus slábne, jak tvrdí někteří odborníci. Většina pozitivně otestovaných lidí nemá žádné, nebo jen minimální příznaky onemocnění. A také doufám, že se ekonomika brzy ze současné krize vzpamatuje. Rád bych trochu svého optimismu dodal i Vám. Pojďme se na koronavirus podívat nikoli globálně, ale lokálně, z pohledu Agrofertu. I my jsme samozřejmě byli koronakrizí zasaženi. Některé naše provozovny musely být na jaře uzavřeny a některé podniky musely přizpůsobit výrobu ak-

tuální situaci. Také nám chyběli zahraniční pracovníci, kteří museli kvůli uzavřeným hranicím zůstat ve svých domovských zemích. Přesto jsme v naprosté většině firem fungovali dál.

Jsem hrdý především na jednu věc – že jsme v Agrofertu v přímé souvislosti s koronavirem nemuseli propustit jediného člověka. A věřím, že to tak i zůstane. Jsem také rád, že jsme v nejtěžších dobách dokázali pomáhat ostatním. Naše firmy Ethanol Energy a Preol darovaly státu suroviny k velkovýrobě dezinfekce a samy pak dezinfekci také vyráběly a zdarma do-

dávaly do nemocnic, policistům a hasičům. Poskytl jsme třeba i maso na vaření obědů pro zdravotníky. Výčet naší pomoci na lokální úrovni v jednotlivých regionech, kde působí naše dceřiné společnosti, by byl samozřejmě mnohem rozsáhlejší.

Přál bych si, aby koronavirus brzy odezněl. Letošní rok se pomalu ale jistě chýlí ke konci. Přál bych si, aby ten příští už byl bez něj. Úsměvně řečeno s doktorem Grünsteinem ze Švejska – aby se virus „lek-nul a vyběhnul“.

Ing. Zbyněk Průša
předseda představenstva

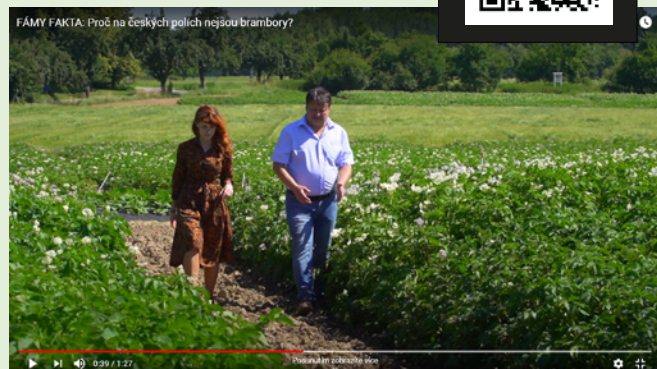
Nejnovější „fámy/fakta“ jsou ve znamení potravinové soběstačnosti

Potravinová soběstačnost. Slovní spojení, které poslední dobou budí ve veřejném prostoru všemožné emoce. Měla by být Česká republika potravinově soběstačná? A co to vlastně znamená?

Celé téma jsme otevřeli otázkou „Proč na českých polích nejsou brambory“?

A tak jsme se vydali za výkonným ředitelem Výzkumného ústavu bramborářského Ing. Jaroslavem Čeplem, CSc.

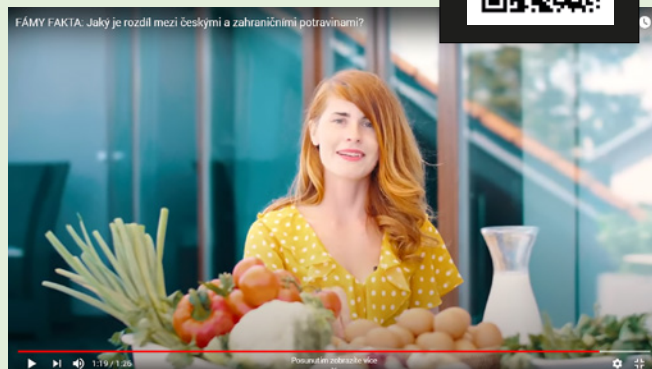
SCANUJ A SLEDUJ

„Jaký je rozdíl mezi českými a zahraničními potravinami?“

Na tento dotaz jsme nechali odpovědět předsedkyni České potravinářské společnosti prof. Ing. Janu Dostálovou, CSc.

SCANUJ A SLEDUJ

Závěrem je třeba zmínit, že společnost Agrofert k potravinové soběstačnosti České republiky dlouhodobě přispívá.

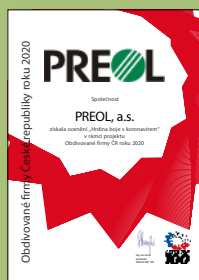
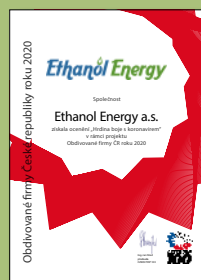
Na celkové české produkci vepřového masa se podílí 16,7 %, na produkci hovězího 3 %, u kuřecího masa je to 32 %, u vajec 10,6 % a u másla 14,4 %.

SCANUJ A SLEDUJ

Hrdinové boje s koronavirem

CZECH TOP 100 ocenila v rámci žebříčku „Obdivovaných firem“ společnosti, které se zapojily do boje s koronavirem a udělila jim titul Hrdina boje s koronavirem. Těmito hrdiny se staly i Ethanol Energy, Preol a Kostecké uzeniny.

EthaSanit nová dezinfekce s virucidním účinkem

Bezoplachový čistící přípravek s 75% obsahem ethanolu, vyrobený dle receptury doporučené WHO, který je vhodný na dezinfekce rukou i povrchů. Účinný proti širokému spektru virů. 1000 l balení IBC kontejner.

www.ethanolenergy.cz

EthaSanit
ALKOHOLOVÁ DEZINFEKCE

V kauze manipulací poštovních zakázek soud podruhé osvobodil Agrotec

V kauze manipulování tendrů České pošty potrestal bývalého zástupce generálního ředitele České pošty Richarda Soldána pražský městský soud dvouletým podmíněným trestem. O rok mírnější podmínku soud uložil jednateli společnosti Radekov Antonínu Hadačovi, jehož společnost podle obžaloby zakázky vyhrála. Soud naopak zprostil viny společnost Agrotec, která je součástí koncernu Agrofert. Rozsudek není pravomocný. „Rozhodnutí soudu vítáme. Soud již podruhé potvrdil náš názor, který dlouhodobě zastáváme, že k žádnému porušení zákona nedošlo ani ze strany právnické osoby, ani ze strany našich zaměstnanců,“ uvedl za AGROTEC mluvčí koncernu Agrofertu Karel Hanzelka.